

Beleidsregels Schulddienstverlening Eindhoven

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Eindhoven

Gelet op artikel 2 en artikel 3 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (32.291, Staatsblad 2012, nr. 78) en gelet op de nota "naar gekantelde schulddienstverlening" (vastgesteld door de gemeenteraad van Eindhoven d.d. 22 november 2011),

Besluiten vast te stellen de volgende beleidsregels:

Beleidsregels Schulddienstverlening Eindhoven

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eindhoven;
- b. inwoner: ingezetene die op grond van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens bij een gemeente is ingeschreven;
- c. schulddienstverlening: het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing voor financiële problemen, indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg;
- d. verzoeker: de natuurlijke persoon die zich tot het college heeft gewend voor schulddienstverlening;
- e. zelfstandige: de persoon als bedoeld in artikel 1 lid b van het besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004;
- f. de Wet: de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening;
- g. WWB: de Wet werk en bijstand;
- h. crisissituatie: een bedreigende situatie zoals bedoeld in artikel 4 lid 2 van de Wet;
- i. beleidskader: de inhoud van het plan zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet en vastgesteld door de gemeenteraad van Eindhoven;
- j. NVVK: de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet.

Artikel 2. Doelgroep gemeentelijke schulddienstverlening

1. Alle inwoners van de Gemeente Eindhoven van 18 jaar en ouder die onder de personenkring van artikel 11 van de WWB vallen en duurzaam in Nederland verblijven, kunnen zich tot het college wenden voor schulddienstverlening.
2. De zelfstandige valt niet onder de doelgroep voor de schulddienstverlening.
3. De inwoners van de regiogemeenten waarvoor de gemeente Eindhoven de schulddienstverlening uitvoert op basis van de bepalingen uit de overeenkomsten met die gemeenten.

Artikel 3. Toelating en aanbod schulddienstverlening

1. Het college biedt aan verzoeker schulddienstverlening indien het college dit noodzakelijk acht. Indien die niet aanwezig wordt geacht kan een aanvraag worden geweigerd.
2. Bij de beoordeling van de noodzaak wordt getoetst aan het beleidskader.
3. De vorm waarin en de periode waarbinnen de gemeente schulddienstverlening aanbiedt, is van meerdere factoren afhankelijk en kan per situatie verschillen. De factoren die een rol kunnen spelen zijn:
  - a. zwaarte en/of omvang van de schulden;
  - b. is er sprake van een crisissituatie;
  - c. psychosociale situatie;
  - d. houding, gedrag (motivatie) en vaardigheden van verzoeker;
  - e. een eventueel eerder gebruik van schulddienstverlening.

Artikel 4. Verplichtingen

1. Verzoeker doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging, mededeling van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op schulddienstverlening, zowel bij de aanvraag als gedurende de looptijd van het traject.

2. Verzoeker is verplicht om alle medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is gedurende de aanvraagperiode en tijdens het schulddienstverleningstraject.

De medewerking bestaat onder andere uit:

- a. het tijdig nakomen van afspraken;
- b. geen nieuwe schulden aangaan;
- c. het zich houden aan de bepalingen van de schuldregelingsovereenkomst.

3. De verzoeker is verplicht om zich maximaal in te spannen om het inkomen te verhogen, dan wel de lasten te verminderen. Te denken valt hierbij aan:

- a. meewerken aan re-integratie, inburgering;
- b. werk te vinden of meer uren te gaan werken. Dit geldt ook, voor zover van toepassing, voor de partner;
- c. meerderjarige kinderen leveren een financiële bijdrage aan de huishouding;
- d. indien een auto niet nodig is voor woon-werkverkeer, deze te verkopen;
- e. overige acties om de financiële ruimte te vergroten.

Artikel 5. Weigeren en beëindigen

1. Indien verzoeker niet of in onvoldoende mate zijn verplichtingen nakomt zoals neergelegd in artikel 4, leden 1 t/m 3, kan het college besluiten om schulddienstverlening te weigeren dan wel te beëindigen.

2. Alvorens, ingevolge lid 1 te besluiten tot weigeren of beëindigen, wordt, uitgezonderd de bepaling uit artikel 4 lid 2 sub b, verzoeker eenmaal een redelijke hersteltermijn aangeboden om binnen die periode alsnog de gevraagde medewerking te verlenen of de informatie te verstrekken.

Artikel 6. Beëindigingsgronden

Onverminderd de overige bepalingen in deze beleidsregels, kan het college besluiten tot beëindiging van de schulddienstverlening indien:

- a. het schulddienstverleningstraject succesvol is afgerond;
- b. de schuldenaar zijn beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken voor de aflossing van schulden;
- c. op grond van – zo later is gebleken – onjuiste gegevens schulddienstverlening aan betrokkene is toegekend, terwijl, indien dit ten tijde van de besluitvorming bekend was geweest bij het college, een andere beslissing zou zijn genomen;
- d. belanghebbende zich ten opzichte van de medewerkers, belast met werkzaamheden die voortkomen uit het schulddienstverleningstraject, misdraagt;
- e. de schuldenaar in staat is om zijn schulden zelf te regelen dan wel in staat is de schulden zelfstandig te beheren;
- f. de geboden hulpverlening, gelet op de persoonlijke omstandigheden van de schuldenaar, niet (langer) passend is;
- g. indien de schulddienstverlening door het college niet langer noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 7. Recidive – hernieuwde aanvraag

a. Indien minder dan 5 jaar voorafgaande aan de dag waarop het verzoek is ingediend, door verzoeker een traject schulddienstverlening of een WSNP-traject is doorlopen kan een aanvraag schulddienstverlening worden geweigerd.

b. indien de schuldenaar kan aantonen dat er sprake is van een veranderde situatie kan van de periode van vijf jaar worden afgeweken.

Artikel 8. Berekening vrij te laten bedrag

Voor de berekening van het vrij te laten bedrag wordt volgens de gedragscode van het NVVK gehandeld.

Artikel 9. Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. Het college kan in zeer bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van de bepalingen in deze regeling, indien onverkorte toepassing daarvan aanleiding geeft of zou leiden tot disproportionele onredelijkheid of onbillijkheid.

2. In gevallen waarin deze regeling niet voorzien, beslist het college.

Artikel 10. Inwerkingtreding en citeertitel

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 juli 2012 en wordt aangehaald als “Beleidsregels Schulddienstverlening Eindhoven”.

Toelichting

Algemeen

Op 22 november 2011 heeft de Gemeenteraad van Eindhoven het beleidsplan “naar gekantelde schulddienstverlening” vastgesteld. Hierin is de visie neergelegd op het terrein van schulddienstverlening. Onderhavige regeling is gebaseerd op dit plan en op de Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Ten gevolge van die wet gaat de schulddienstverlening vanaf 1 juli 2012 onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) vallen. Op dat moment is het dus van belang om regels m.b.t. toelating tot de schulddienstverlening, het opleggen van verplichtingen en het weigeren van hulp in een regeling te hebben vastgelegd zodat het voor de burger helder is wat de spelregels zijn.

Het beleidsplan en de beleidsregels

Artikel 2 van de Wgs schrijft voor dat de gemeente een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening. De Raad heeft als uitwerking hiervan de visie, uitgangspunten en aanpak vastgesteld. Hierbij is besloten dat participatie en voorkomen maatschappelijke kosten het primaire doel van schulddienstverlening is. Een schuldenvrije toekomst is een secundair doel dat alleen in specifieke situaties wordt nagestreefd. Bij de toelating tot de schulddienstverlening worden criteria gehanteerd die in deze regeling zijn opgenomen. Naast algemene criteria kan voor specifieke groepen of situaties een op maat gesneden aanpak nodig zijn. Denk hierbij aan jongeren, mensen met zware psychosociale problemen en de situatie van dreigende uithuiszetting.

De schulddienstverlening voorziet in advisering en zo nodig doorverwijzing en vervolgens, indien dit noodzakelijk is, in het stabiliseren van schulden en indien mogelijk, het oplossen van schuldsituaties. De hulpvraag als bedoeld in artikel vier van de wet vindt plaats binnen vier weken na het eerste contact (de melding) met de gemeente. Bij oplopende wachttijden langer dan deze periode krijgen gezinnen met kinderen voorrang. Bij crisissituaties (bijvoorbeeld dreigende uithuiszetting) vindt wordt de hulpvraag binnen drie dagen na het eerste contact vastgesteld.

Bij de aanpak werkt de gemeente nauw samen met partners. De schuldenaar is verplicht om alle medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor het traject. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de mate van zelfredzaamheid en afhankelijk hiervan een maximale inspanning wordt gevraagd. Het gebruik van de schulddienstverlening is een tijdelijke voorziening. De inspanningen zijn er op gericht om mensen financieel zelfstandig te maken. De schulddienstverlening is in principe gelimiteerd tot eens in de vijf jaar. Daarnaast wordt nadrukkelijk een relatie gelegd tussen re-integratie en schulden. Als onderdeel van dit eerste zijn schuldenaren verplicht hun schuldsituatie aan te pakken.

Het beleidsplan en de Wgs vormen de basis voor de invulling van de beleidsregels. Hierin wordt expliciet opgenomen dat, bij de beoordeling van de noodzaak van de schulddienstverlening, getoetst wordt aan het beleidsplan. Bijlage drie van dat plan bevat de criteria voor toelating tot het traject schulddienstverlening. Door de verwijzing naar het beleidsplan en het opnemen van een aantal van die criteria in de beleidsregels is invulling gegeven aan de juridische voorwaarden voor de toepassing van de Awb. Daarmee is de rechtszekerheid voor de burger geborgd. Deze heeft immers de mogelijkheid om bezwaar en beroep aan te tekenen.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel is gebaseerd op artikel 1 van het wetsvoorstel Wet gemeentelijke schulddienstverlening en bepalingen uit andere wetten zoals de WWB en het besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004. Voor wat betreft de ondersteuning als omschreven in artikel 1 lid c kan gedacht worden aan advisering, doorverwijzing, preventie, signaleren etc. Alles met het doel om tot een oplossing voor financiële problemen te komen of te voorkomen. De vorm en periode van schulddienstverlening wordt in artikel drie nader ingevuld.

Artikel 2. Doelgroep gemeentelijke schulddienstverlening

Schulddienstverlening staat in beginsel open voor alle inwoners van Eindhoven van 18 jaar en ouder die duurzaam in Nederland verblijven. Net zoals in de WWB worden hiermee gelijkgesteld de hier te lande verblijvende vreemdelingen. Artikel 5 van de Wgs stelt dat vreemdelingen die ingezetenen zijn in aanmerking kunnen komen voor schuldhulpverlening als ze rechtmatig in Nederland verblijf houden. Dit in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de vreemdelingenwet 2000. Het is echter niet de bedoeling om mensen die kortstondig hier zijn, bijvoorbeeld om te werken, te helpen. Het gaat er om dat er hier een persoonlijke band van duurzame aard bestaat. Factoren die bij de beoordeling hiervan een rol spelen zijn een permanente woning hier, een woning buiten Nederland waar gezinsleden wonen of het doel van verblijf hier, naar zijn aard al dan niet tijdelijk is. Voor EU-onderdanen (Unieburgers) geldt dat als deze langer dan vijf jaar rechtmatig in Nederland heeft verbleven er in principe een permanent verblijfsrecht is. Zij kunnen dan gebruik maken van de Sociale zekerheid zoals bijstand. Het is logisch om dat ook voor de schulddienstverlening te laten gelden.

Voor de zelfstandige met bedrijfsschulden staat de schulddienstverlening niet open. Hiervoor zijn er de instrumenten in het kader van de bijstandsverlening voor zelfstandigen. Voorkomen moet worden dat oneerlijke concurrentie ontstaat of dat niet-levensvatbare bedrijven langs de lijn van schulddienstverlening overleefd worden.

De gemeente Eindhoven voert voor een aantal regiogemeenten (een deel van) de schulddienstverlening uit. In de meeste gevallen betreft dit de feitelijke schuldregeling met de schuldeisers (de z.g. fase 2). Dit op basis van met die gemeente gemaakte afspraken welke zijn vastgelegd in een overeenkomst. Op basis hiervan kunnen verzoekers (inwoners uit die betreffende regiogemeente) voor dat onderdeel gebruik maken van de schulddienstverlening.

Artikel 3. Toelating en aanbod schulddienstverlening

In lid 1 is aangegeven dat het college schulddienstverlening verleent, indien het college dit noodzakelijk acht. De kaders en criteria hiervoor zijn door de Raad vastgesteld. Bijlage 3 van de door de Raad vastgestelde nota "naar gekantelde schulddienstverlening" geeft expliciet de criteria om toegelaten te worden tot het traject schulddienstverlening. Deze passen in de uitgangspunten van de gekantelde schulddienstverlening. Indien de schuldenaar niet aan de criteria voldoet kan de schulddienstverlening geweigerd worden.

Lid 2 geeft de juridische basis voor de criteria welke van toepassing zijn voor de beoordeling van de noodzaak door te verwijzen naar het Plan dat de gemeenteraad op 22 november 2011 heeft vastgesteld.

Dit artikel toont de kern van de gekantelde schulddienstverlening: een gerichte en selectieve toepassing van schulddienstverlening. Het gaat om maatwerk. De inzet van producten kan per situatie verschillen. In lid 3 van dit artikel worden zes factoren genoemd die bepalen in welke mate de gemeente één of meerdere producten schulddienstverlening aanbiedt:

- a. zwaarte en/of omvang van de schulden;
- b. is er sprake van een crisissituatie;
- c. psychosociale situatie;
- d. houding, gedrag (motivatie) en vaardigheden van verzoeker;
- e. een eventueel eerder gebruik van schulddienstverlening.

In het beleidskader is bepaald dat voor jongeren, mensen met een zware psychosociale problematiek en bij crisissituaties er een eigen aanbod wordt ontwikkeld. Juist voor deze kwetsbaren moet de toegang tot de schulddienstverlening met omzichtigheid worden toegepast.

Artikel 4. Verplichtingen en gevolgen schending daarvan

Met dit artikel wordt de eigen verantwoordelijkheid van de hulpvrager voorop gesteld. Dit betekent dat mensen zelf tijdig de benodigde informatie geven en medewerking verlenen. Dit gedurende de volledige looptijd van het traject. Wat betreft de verplichting tot medewerking is in lid 2 een aantal verplichtingen benoemd. Dit is geen limitatieve opsomming. In lid 3 staan bepalingen die er op gericht zijn dat de schuldenaar, en indien van toepassing zijn gezin, een zo groot mogelijke financiële ruimte zien te verkrijgen. Dit past in de uitgangspunten van een gemotiveerde schuldenaar die zoveel mogelijk probeert zelfredzaam te zijn. Deze onderdelen staan ook opgenomen in bijlage 3 van het beleidskader.

Artikel 5. Weigeren en beëindigen

Indien verzoeker niet of in onvoldoende mate zijn verplichtingen nakomt zoals neergelegd in artikel 4, leden 1 t/m 3 kan het college besluiten om schulddienstverlening te weigeren dan wel te beëindigen. Alvorens dat te doen wordt, conform lid 2, verzoeker eenmaal een termijn geboden om alsnog, de gevraagde medewerking te verlenen of informatie te verstrekken. De termijn die aan verzoeker wordt gesteld is in dit artikel bewust niet benoemd. De termijn dient een redelijke te zijn conform de Algemene wet bestuursrecht. Wat redelijk is, hangt samen met het type verplichting. Komt verzoeker ook gedurende de herstelperiode zijn verplichting niet na, dan kan het college besluiten tot weigering of beëindiging van de schulddienstverlening. In het kader van eigen verantwoordelijkheid vereist het opleggen van een hersteltermijn maatwerk.

Artikel 5 is geformuleerd als een zogenaamde "kan"-bepaling. Het college heeft de bevoegdheid tot weigering of beëindiging, maar niet de verplichting. Dit geeft het college met name ruimte om van een weigering of beëindiging af te zien, indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.

Artikel 6. Beëindigingsgronden

In dit artikel wordt beschreven wanneer schulddienstverlening kan worden beëindigd. Het artikel laat in ieder geval de werking van artikel 5 onaangetast.

De gronden onder f. en g. verdienen bijzondere aandacht gelet op het beleidskader. In dat verband is er een duidelijke link met de bepalingen in artikel 3 en 4 waarbij het gaat om eigen verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en motivatie. De beoordeling van de persoonlijke omstandigheden vergt maatwerk. Het spreekt voor zich dat bij beëindiging van de schulddienstverlening de motivatie hiervan en de gronden waarop dit plaatsvindt duidelijk vermeld staan in de beschikking.

Artikel 7. Recidive – hernieuwde aanvraag

In het beleidskader is gesteld dat schulddienstverlening geen ongelimiteerde voorziening is. Het gebruik is beperkt tot, in principe, eens in de vijf jaar. Alleen als een schuldenaar (of betrokken ketenpartner) gemotiveerd kunnen aantonen dat de situatie is veranderd, wordt een heraanmelding binnen die periode van vijf jaar opnieuw in behandeling genomen. Met een traject schulddienstverlening wordt gelijkgesteld een WSNP-traject. Het betreft een "kan"-bepaling. Het is dus geen automatisme om te weigeren als een persoon zich binnen die periode opnieuw meldt. Altijd zal een beoordeling moeten plaatsvinden naar de feiten en of omstandigheden.

Artikel 8. Berekening vrij te laten bedrag

Onderdeel van het traject schulddienstverlening kan een schuldsanering zijn. Daarbij dient vastgesteld te worden wat de aflossingsmogelijkheden zijn en wat voor de schuldenaar overblijft als z.g. vrij te laten bedrag. Hiervoor zijn er landelijke richtlijnen, die ook binnen de WSNP gehanteerd worden en waar ook de NVVK zich aan heeft geconformeerd. Eindhoven is lid van de NVVK en past derhalve deze richtlijnen toe. Dit betreft de methodiek van de Vereniging van Rechters-commissarissen in Faillissement.

Artikel 9. Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

Dit artikel geeft ruimte aan het college om in bijzondere (lid 1) en/of onvoorziene (lid 2) gevallen af te wijken van de regels zoals neergelegd in deze regeling.

Artikel 10. Inwerkingtreding + citeertitel

Tegelijkertijd met de ingangsdatum van de wet treden ook deze beleidsregels per 1 juli 2012 in werking.